

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	ต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร์
ชื่อผู้เขียน	นางกรรณิกา อินทร์ปรา
สาขารณศาสตรมหาบัณฑิต	สาขารณศาสตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร. สยาม	แก้ววิจิต	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภรณ์	ปิ่นณวลี	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพรรณ	สงวนเสริมศรี	กรรมการ
อ. นพ. วิโรจน์	ตั้งเจริญเสถียร	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลแพร์ ปีงบประมาณ 2538 ทำการศึกษาย้อนหลังเพื่อหาต้นทุนในทัศนะของผู้ให้บริการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบฟอร์มที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองสำหรับเก็บข้อมูลต้นทุนค่าแรง ค่าวัสดุ และค่าลงทุน โดยจัดแบ่งหน่วยงานในโรงพยาบาลออกเป็น 3 กลุ่มหน่วยงานคือ กลุ่มหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กลุ่มหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้ และกลุ่มหน่วยงานที่ให้บริการผู้ป่วย หาต้นทุนโดยตรงของแต่ละกลุ่มหน่วยงาน และต้นทุนโดยอ้อมของกลุ่มหน่วยงานที่ให้บริการผู้ป่วยจากการกระจายต้นทุนโดยตรงของกลุ่มหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และกลุ่มหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้โดยวิธี Simultaneous Equation จะได้ต้นทุนรวมทั้งหมดของผู้ป่วยนอก เมื่อหารด้วยจำนวนครั้งที่ผู้ป่วยนอกมารับบริการ จะได้ต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยนอก สถิติที่ใช้ในการศึกษาเป็นสถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า งานบริการผู้ป่วยนอกมีต้นทุนต่อหน่วยของห้องปรึกษา ห้องจิตยาทำแผล อายุรกรรม กุมาร สูตินรีเวช จักษุ หูดอกจมูก ศัลยกรรม และศัลยกรรมกระดูก เท่ากับ 34.47, 41.84, 163.98, 184.11, 189.11, 200.15, 388.44, 347.82 และ 423.95 บาทต่อครั้งตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมดเท่ากับ 151.80 บาทต่อครั้ง ต้นทุนต่อหน่วยดังกล่าวจัดเป็นต้นทุนส่วนที่เรียกเก็บได้ร้อยละ 73.60 และส่วนที่เรียกเก็บไม่ได้ร้อยละ 26.40

ในภาพรวมต้นทุนของโรงพยาบาลในกลุ่มหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และกลุ่มหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก มีต้นทุนค่าแรงสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 68.79 และ 85.62 ตามลำดับ กลุ่มหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้มีต้นทุนค่าวัสดุสูงสุดคือร้อยละ 57.69 กลุ่มหน่วยงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และกลุ่มหน่วยงานที่ก่อให้เกิดรายได้มีต้นทุนค่าลงทุนต่ำสุดคือร้อยละ 9.88 และร้อยละ 7.71 ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอกมีต้นทุนค่าวัสดุต่ำสุดคือร้อยละ 3.20 อัตราส่วนต้นทุนค่าแรงต่อต้นทุนค่าวัสดุต่อต้นทุนค่าลงทุนของกลุ่มหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก เท่ากับ 26.76 : 1.00 : 3.49

โดยสรุปต้นทุนค่าแรงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อต้นทุนรวมทั้งหมดของหน่วยงานในโรงพยาบาล การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์มาใช้ น่าจะทำให้ต้นทุนค่าแรงลดลงและสามารถให้บริการแก่ผู้ป่วยดียิ่งขึ้น ข้อมูลต้นทุนอันได้แก่ ต้นทุนค่าแรง ค่าวัสดุ และค่าลงทุนตลอดจนต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดการทรัพยากรในหน่วยงานและเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบงานเพื่อรองรับการประยุกต์ด้าน เศรษฐศาสตร์สาธารณสุขในการบริหารโรงพยาบาลต่อไป

Independent Study Title Unit Cost of the Out-Patient Department Phrae Hospital

Author Mrs. Kannika Inpra

Master of Public Health Public Health

Examining Committee

Lecturer Dr. Sayam	Kaewvichit	Chairman
Asst. Prof. Waraporn	Pannavalee	Member
Assoc. Prof. Dr. Jaratbhan	Sanguansermisri	Member
Lecturer Dr. Viroj	Tangcharoensathien, M.D.	Member

Abstract

The purpose of this study was to determine the unit cost of the out-patient service units, Phrae hospital, for the fiscal year of 1995. Retrospective study, in the provider view-point, was performed by using the data recording forms. Each unit of the hospital were classified to be a cost center following the three categories; revenue producing cost center, non-revenue producing cost center and patient service. Labour cost, material cost and capital cost of each cost center were collected. The total cost of the revenue producing cost center and non-revenue producing cost center, then, were allocated to the patient service cost center by using simultaneous equation method. The unit cost was calculated by dividing of the final full cost of the patient service cost center by the total number of patient-visit. Descriptive statistics was used to analyse the data.

The results showed that the unit cost of the counselling unit, injection and wound dressing unit, medicine, pediatrics, obstetrics and gynecology, ophthalmology, otolaryngology, surgery and orthopaedics were found to be 34.47, 41.84, 163.98, 184.11, 189.11, 200.15, 388.44, 347.82 and 423.95 bahts per visit respectively. The average unit cost of the out-patient service was 151.80 bahts per visit. Routine service cost, ie. the cost that the hospital is responsible, and medical care cost, ie. the cost that the patients have to be responsible, were found to be 26.40 and 73.60 percent respectively.

For the cost centers, non-revenue producing cost center and patient service cost center, the labour cost was found to be the highest cost as 68.79 and 85.62 percent respectively. The material cost was the highest cost of revenue producing cost center at 57.69 percent. The capital cost of the non-revenue producing cost center and revenue producing cost center were low as 9.88 and 7.71 percent respectively while the material cost of the out-patient service cost center was the lowest as 3.20 percent. The ratio of labour cost : material cost : capital cost of the out-patient service cost center was 26.76 : 1.00 : 3.49

In conclusion, the total cost was mainly affected by the labour cost. High efficiency hospital management together with use of the modern technology such as computers etc. is required for reduction of the cost and for the better services. In addition, the information of the labour cost, material cost, capital cost, and the unit cost of the patient service unit is useful, as the basic data, in the management of organisation resources and in development of hospital database system which is important for the application of health economy in the hospital management.